

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญในการวิจัย

ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญในการวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการศึกษาศิลปะหรือศิลปศึกษา ซึ่งมีประสบการณ์การสอนศิลปศึกษาไม่ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 2 คน ได้แก่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศสิริร์ บวรกิตติ	นักวิชาการศิลปศึกษาและศิลปะบำบัด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำไพ ติรณसार	นักวิชาการศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะบำบัด เป็นผู้มีประสบการณ์การทำงานหรือการสอนเกี่ยวกับศิลปะบำบัดจำนวน 2 คน ได้แก่

อาจารย์อนุพันธ์ พุกษ์พันธ์ขจี	จิตรกรและนักศิลปะบำบัด
คุณปรัชญพร วรรณันท์	นักศิลปะบำบัด เจ้าของ Studio Persona

ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาเด็ก เป็นผู้มีประสบการณ์การทำงานหรือการสอนเกี่ยวกับจิตวิทยาเด็ก จำนวน 2 คน ได้แก่

รองศาสตราจารย์ นพ.สุริยเดว ทรีปาตี	ผู้อำนวยการศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)
คุณลักขณา ทาศรี	นักจิตวิทยา สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินี กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ เป็นผู้มีประสบการณ์การทำงานหรือการสอนเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ จำนวน 2 คน ได้แก่

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อินทิรา พรหมพันธุ์	ประธานสาขาวิชาศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับรางวัลนวัตกรรมสื่อการเรียนรู้จาก งาน International Exhibition of Inventions Geneva ครั้งที่ 47
--	--

คุณสยาม อັตตะริยะะ

บริษัท Pink Blue Black & Orange
ผู้ออกแบบ (visual design) หนังสือ
เรียนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ของ
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี (สสวท.)
กระทรวงศึกษาธิการ

ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์ครูทัศนศิลป์

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง แนวทางการพัฒนากิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ศิลปะเพื่อป้องกัน
การกลั่นแกล้งกันของนักเรียนระดับประถมศึกษา

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและนำเสนอแนวทางการพัฒนากิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ศิลปะเพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งกันของนักเรียนระดับประถมศึกษา เพื่อสร้างพื้นที่ปลอดภัยในการเรียนรู้สำหรับทุกคน

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ครูทัศนศิลป์ของโรงเรียนระดับประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานการณ์การกลั่นแกล้งกันของนักเรียนระดับประถมศึกษา และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ศิลปะเพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งกันของนักเรียนระดับประถมศึกษา แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปในการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สถานการณ์การกลั่นแกล้งกันของนักเรียนระดับประถมศึกษา

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ศิลปะเพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งกันของนักเรียนระดับประถมศึกษา

2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นี้ใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ในภาพรวม จึงไม่มีผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้นต่อผู้ให้สัมภาษณ์

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
 อาจารย์ ดร.ปทุมมา บำเพ็ญทาน
 อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์
 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปในการสัมภาษณ์

1. การดำเนินการสัมภาษณ์

วันที่สัมภาษณ์.....เวลา.....

สถานที่.....

2. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....

หน่วยงาน.....

อายุ.....ปี ประสบการณ์ทำงาน.....ปี

ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน.....

วุฒิการศึกษาสูงสุด.....

สาขาวิชา..... คณะ.....

สถาบัน.....

ตอนที่ 2 สถานการณ์การกลั่นแกล้งกันของนักเรียนระดับประถมศึกษา

1. นักเรียนของท่านมีการกลั่นแกล้งรังแกกันในรูปแบบใดบ้าง และในระดับใด

1.1 การกลั่นแกล้งทางร่างกาย (Physical bullying) เช่น การสัมผัสร่างกาย แต่ไม่มีการใช้ความรุนแรง

การใช้กำลังทำร้ายร่างกาย แต่ไม่ได้รับบาดเจ็บรุนแรง หรือการใช้กำลังทำร้ายร่างกายจนได้รับบาดเจ็บ

.....

1.2 การกลั่นแกล้งทางคำพูด (Verbal bullying) เช่น การล้อเลียนเพื่อความขบขันเป็นครั้งคราว การตำ

ทอ หรือการใช้คำหยาบคายเพื่อต่อว่ากัน หรือการเสียดสีปมด้อยหรือใช้คำพูดเพื่อให้เกิดความอับอาย

.....

1.3 การกลั่นแกล้งทางสังคม (Social bullying) เช่น การทำลายความมั่นใจหรือทำให้อึดอัดใจ การ

แบ่งแยกผู้อื่นออกจากกลุ่ม หรือการสร้างข่าวลือเพื่อให้เกิดความเข้าใจผิดหรือเป็นที่เกลียดชัง

.....

.....

1.4 การกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ (Cyber bullying) เช่น การโพสต์รูปหรือข้อความเพื่อความขบขัน โปสเตอร์รูปหรือข้อความเพื่อก่อให้เกิดความเสียหายหรือความอับอาย การแอบอ้างตัวตนของผู้อื่นทางออนไลน์ เพื่อก่อให้เกิดความเสียหาย หรือการสร้างกลุ่มหรือเพจแอนด์เพื่อโจมตี

.....

.....

.....

2 นักเรียนของท่านมีการกลั่นแกล้งรังแกกันของในประเด็นหรือเนื้อหาใดบ้าง ในระดับใด

2.1 การล้อเลียนปมด้อย ล้อเลียนชื่อ หรือเรื่องต่าง ๆ เพื่อความตลกขบขัน

.....

.....

2.2 การกลั่นแกล้งรังแกจากอคติ ความเกลียดชัง เพราะความแตกต่างในเรื่องศาสนา ภูมิลำเนา ความสามารถ ชชาติกำเนิด เพศ หรือเพศสภาพ

.....

.....

2.3 การกลั่นแกล้งรังแกจากพฤติกรรมก้าวร้าวที่เกิดจากความตั้งใจ/มีพฤติกรรมใช้ความรุนแรง

.....

.....

2.4 การกลั่นแกล้งรังแกผู้อื่นจากปมด้อยของตนเอง เพราะต้องการมีอำนาจเหนือบุคคลที่ถูกคุกคาม

.....

.....

3. นักเรียนของท่านมี สัญญาณที่บ่งบอกว่าถูกกลั่นแกล้งรังแกโดยแสดงพฤติกรรมใดบ้าง ในระดับใด

3.1 นักเรียนซึมเศร้า หวาดกลัวอย่างไม่ทราบสาเหตุ

3.2 นักเรียนมีความก้าวร้าวขึ้นอย่างไม่ทราบสาเหตุ

3.3 นักเรียนไม่ค่อยมีเพื่อน หรือเก็บตัวไม่พูดจา

3.4 นักเรียนมีผลการเรียนตกต่ำ

3.5 นักเรียนไม่อยากมาโรงเรียน

.....

.....

.....

.....

4. นักเรียนของท่านที่เป็น ผู้กลั่นแกล้งรังแกผู้อื่น มีคุณลักษณะในด้านต่อไปนี้ ในระดับใด

- 4.1 มีความพึงพอใจในตนเองต่ำ เช่น รู้สึกว่าตนเองไม่ฉลาด หน้าตาไม่ดี หรือไม่ร่าเริง หาวิธีการให้ตนเองรู้สึกดีกว่าคนอื่น โดยการกดให้ผู้อื่นต่ำกว่าตนเอง
- 4.2 ถือว่าตนเองสำคัญ เป็นคนที่เชื่อมั่นในความคิดและการกระทำของตนเองว่าถูกต้องเสมอ
- 4.3 มีความรู้สึกโดดเดี่ยว รู้สึกว่าตนเองไม่มีความสำคัญ จึงต้องการเรียกร้องความสนใจ
- 4.4 มีนิสัยก้าวร้าว ชอบใช้ความรุนแรงเพื่อกลั่นแกล้งผู้อื่นให้เกิดความเจ็บปวดหรือหวาดกลัว
- 4.5 เคยถูกกลั่นแกล้งหรือถูกกระทำอย่างรุนแรงมาก่อน ไม่ว่าจะจากเพื่อนหรือจากครอบครัว

.....

.....

5. นักเรียนของท่านที่เป็น ผู้ถูกกลั่นแกล้ง มีคุณลักษณะในด้านต่อไปนี้ ในระดับใด

- 5.1 ไม่กล้าแสดงออก เก็บเนื้อเก็บตัว
- 5.2 มีปัญหาพัฒนาการช้า หรือเป็นเด็กพิการ
- 5.3 กลุ่มเพศทางเลือก

.....

.....

ตอนที่ 3 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ศิลปะเพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งกันของนักเรียนระดับประถมศึกษา

1. ท่านมีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาเพื่อใช้กิจกรรมศิลปะพัฒนานักเรียนเข้าใจตนเองและสร้างความรู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่น บนความแตกต่างหลากหลายในสังคม หรือไม่ ในระดับใด

.....

.....

2. ท่านมีการกำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้ โดยใช้ศิลปะเพื่อสร้างความเข้าใจในตนเองและสร้างความรู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่นหรือไม่ ในระดับใด

.....

.....

3. ท่านมีกระบวนการจัดการเรียนการสอนในการเรียนรู้ศิลปะในด้านต่อไปนี้หรือไม่ ในระดับใด

- 3.1 การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
- 3.2 การให้ผู้เรียนได้พูดคุย ตั้งคำถาม และแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ
- 3.3 การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็นปัญหาหรือสถานการณ์ในการเรียนรู้
- 3.4 การให้ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่ม
- 3.5 การฝึกการยับยั้งชั่งใจ ยึดหยุ่นความคิด และควบคุมอารมณ์ในการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น
- 3.6 การฝึกสร้างงานศิลปะเพื่อให้เข้าใจในตนเองและสร้างความรู้สึกเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

3.7 การให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ชิ้นงานของตนเองจากข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

3.8 ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลงานที่สร้างสรรค์และสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้

4. ท่านเห็นว่า กิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะมีประโยชน์และความจำเป็นเพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งกันของนักเรียนหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

5. จากประสบการณ์ของท่าน ท่านเห็นว่า **ปัญหาและอุปสรรค** ของการใช้กิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ศิลปะเพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งกันของนักเรียนคืออะไร และประเด็นใดที่ควรแก้ไขเร่งด่วน

.....

.....

.....

6. ความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย
เรื่อง แนวทางการพัฒนากิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ศิลปะเพื่อป้องกัน
การกลั่นแกล้งกันของนักเรียนระดับประถมศึกษา

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและนำเสนอแนวทางการพัฒนากิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ศิลปะเพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งกันของนักเรียนระดับประถมศึกษา เพื่อสร้างพื้นที่ปลอดภัยในการเรียนรู้สำหรับทุกคน

แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้สำหรับผู้เชี่ยวชาญ ด้านการจัดการศึกษาศิลปะ ด้านศิลปะบำบัด ด้านจิตวิทยาเด็ก และด้านการออกแบบกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ศิลปะเพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งกันที่ควรจะเป็น แบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปในการสัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนาการจัดการจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ศิลปะเพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งกันของนักเรียนระดับประถมศึกษา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2. ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นี้ใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์ในภาพรวม จึงไม่มีผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้นต่อผู้ให้สัมภาษณ์

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ดร.ปทุมมา บำเพ็ญทาน

อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปในการสัมภาษณ์

1. การดำเนินการสัมภาษณ์

วันที่สัมภาษณ์.....เวลา.....

สถานที่.....

2. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ชื่อ-สกุล ผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....

หน่วยงาน.....

อายุ.....ปี ประสบการณ์ทำงาน.....ปี

ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งปัจจุบัน.....

วุฒิการศึกษาสูงสุด.....

สาขาวิชา..... คณะ.....

สถาบัน.....

ตอนที่ 2 แนวทางการพัฒนากิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ศิลปะเพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งของนักเรียนระดับประถมศึกษา

1. ท่านมีมุมมองต่อการกลั่นแกล้งกันของนักเรียนไทยอย่างไรบ้าง

.....

2. ท่านคิดว่า กิจกรรมศิลปะสามารถป้องกันการกลั่นแกล้งกันของนักเรียนในมิติใดบ้าง

.....

3. ท่านคิดว่า จุดมุ่งหมายสำคัญหรือสิ่งที่ควรเน้นย้ำ ของกิจกรรมศิลปะเพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งกันของนักเรียนระดับประถมศึกษาคืออะไร เพราะเหตุใด

.....

4. ท่านคิดว่า องค์ประกอบของเนื้อหาสาระการเรียนรู้ ของกิจกรรมศิลปะเพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งกันของนักเรียนระดับประถมศึกษาควรมีอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

.....

5. ท่านคิดว่า กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อกิจกรรมศิลปะเพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งกันของนักเรียนระดับประถมศึกษาควรเป็นอย่างไร เพราะเหตุใด

.....

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละชั้นควรเป็นอย่างไร

- **ชั้นก่อนเรียน**

.....

- **ชั้นดำเนินการกิจกรรมการเรียนรู้**

.....

ขั้นสรุปและประเมินผล

.....

6. ท่านคิดว่า สื่อและอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งกันของนักเรียนระดับประถมศึกษาควรมีอะไรบ้าง เพราะเหตุใด

.....

7. ท่านคิดว่า การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในการจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งกันของนักเรียนระดับประถมศึกษาควรเป็นอย่างไร เพราะเหตุใด

.....

8. ท่านคิดว่า การประเมินผลการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมศิลปะเพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งกันของนักเรียนระดับประถมศึกษาควรเป็นอย่างไร เพราะเหตุใด

.....

9. ท่านคิดว่า ควรจะมีกิจกรรมอะไรเพิ่มเติมอีกบ้างเพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งกันของนักเรียนระดับประถมศึกษา เพราะเหตุใด

.....

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ
แนวทางการพัฒนากิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ศิลปะ
เพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งกันของนักเรียนระดับประถมศึกษา

คำชี้แจง

1. การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ศึกษาและพัฒนาแนวทางการพัฒนากิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ศิลปะเพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งกันของนักเรียนระดับประถมศึกษา
2. แบบประเมินฉบับนี้สำหรับผู้ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ โดยแบบประเมินแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
ตอนที่ 1 แนวทางการพัฒนากิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ศิลปะเพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งกันของนักเรียนระดับประถมศึกษา
ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนากิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ศิลปะเพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งกันของนักเรียนระดับประถมศึกษา

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
อาจารย์ ดร.ปทุมมา บำเพ็ญทาน
ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 แนวทางการพัฒนากิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ศิลปะเพื่อป้องกันการกลั่นแกล้งกันของ
นักเรียนระดับประถมศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องรายการความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกิจกรรม ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ค่าคะแนนดังนี้

เกณฑ์ค่าระดับคะแนนในช่อง “ความเหมาะสม”

ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสมของเนื้อหาในระดับมากที่สุด	(80% ขึ้นไป)
ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสมของเนื้อหาในระดับมาก	(61-80%)
ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสมของเนื้อหาในระดับปานกลาง	(41-60%)
ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสมของเนื้อหาในระดับน้อย	(21-40%)
ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสมของเนื้อหาในระดับน้อยที่สุด	(น้อยกว่า 20%)

เกณฑ์ค่าระดับคะแนนในช่อง “ความเป็นไปได้”

ระดับ 5 หมายถึง มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในระดับมากที่สุด	(80% ขึ้นไป)
ระดับ 4 หมายถึง มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในระดับมาก	(61-80%)
ระดับ 3 หมายถึง มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในระดับปานกลาง	(41-60%)
ระดับ 2 หมายถึง มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในระดับน้อย	(21-40%)
ระดับ 1 หมายถึง มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด	(น้อยกว่า 20%)

ตัวอย่าง การตอบแบบประเมิน (เฉพาะข้อ 1)

รายการ	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1. หลักการของกิจกรรม	/					/				
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม(ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม).....										

ข้อ 1. หมายถึง ท่านเห็นว่าหลักการของกิจกรรมมีความเหมาะสมของเนื้อหาในระดับมากที่สุด และ
ท่านเห็นว่า มีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติในระดับมากที่สุด

1. ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของหลักการของกิจกรรม

หลักการของกิจกรรม คือ การใช้กิจกรรมศิลปะเพื่อเป็นสะพานเชื่อม (Entry Point) ในการสื่อสารอารมณ์และความรู้สึกภายในของผู้เรียน ผ่านการแสดงออกและถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานศิลปะ เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem) มีความเคารพและมีเจตคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น (Respect) มีความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (Empathy) อันจะนำไปสู่การป้องกันการกลั่นแกล้งของผู้เรียน การจัดกิจกรรมจะต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยการสังเกต เข้าใจ และฝึกควบคุมอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง โดยการใช้คำถามปลายเปิดในกิจกรรม ให้นักเรียนสะท้อนอารมณ์ ระบายความรู้สึก แสดงออกทางศิลปะ สะท้อนคิดอย่างสร้างสรรค์ และการยอมรับความเห็นผู้อื่น รวมถึงการกิจกรรมกลุ่มเพื่อการทำงานเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ผ่านการให้ข้อมูลย้อนกลับ และการเสริมแรงทางบวก

รายการ	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
1. หลักการของกิจกรรม										
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม										
.....										
.....										

2. ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของเนื้อหาสาระการเรียนรู้

เนื้อหาสาระการเรียนรู้ คือ เนื้อหาสาระการเรียนรู้ของกิจกรรมเป็นไปตามหลักสูตรการเรียนการสอน เชื่อมโยงบูรณาการหลักสูตรกับประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้นักเรียนเรียนรู้ โดยยกกรณีศึกษา (Case study) หรือกำหนดสถานการณ์ (Situation) ให้ผู้เรียนสามารถคิดโยงความสัมพันธ์ (Relational Thinking) กับเรื่องราวหรือสถานการณ์ในชีวิตประจำวันของตนเองได้ เช่น ประเด็นเกี่ยวกับความแตกต่างหลากหลาย ความงามที่แตกต่าง โดยให้นักเรียนได้สะท้อนความคิด มุมมองของตนเอง และการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

รายการ	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
2. เนื้อหาสาระการเรียนรู้										
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม										
.....										
.....										
.....										

3. ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 5 กระบวนการ คือ

- 1) การรับรู้ข้อมูล (Recognition) การรับรู้ข้อความรู้ การสังเกต และเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง โดยผู้สอนใช้คำถามปลายเปิดเพื่อถามอารมณ์ความรู้สึกของนักเรียน
- 2) การปลดปล่อย (Release) การระบาย แสดงออกความรู้สึก และปฏิบัติสร้างสรรค์งานศิลปะที่หลากหลาย โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ทั้งรูปแบบของการทำกิจกรรมเดี่ยวและกิจกรรมกลุ่ม
- 3) การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น (Relationship) การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น โดยการทำงานกลุ่ม การช่วยเหลือ และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
- 4) การสะท้อนคิด (Reflection) การสะท้อนคิดของตนเอง การวิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ ประเมินผลงานศิลปะของตนเอง และการได้รับข้อมูลย้อนกลับจากผู้สอน
- 5) การเสริมแรงทางบวก (Reinforcement) การได้รับการเสริมแรงทางบวกจากผู้สอนตลอดการทำกิจกรรม

รายการ	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้										
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม									

4. ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของสื่อและอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมศิลปะ

สื่อและอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมศิลปะ เป็นสื่อและอุปกรณ์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระการเรียนรู้ โดยจะต้องมีความหลากหลาย เหมาะสมกับช่วงชั้น และกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน

อาจมีการจัดทำสื่อการเรียนรู้นอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน โดยการทำเป็นลักษณะของเกม ท้าทายและกระตุ้นความคิดของผู้เรียน ให้เห็นผลกระทบของการกลั่นแกล้งรังแกกัน

รายการ	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
4. สื่อและอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมศิลปะ										
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม										
.....										
.....										
.....										

5. ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม

การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 ประการ คือ

- 1) ควรเปิดกว้าง กระตุ้นความคิด สนุกสนาน ให้อิสระในการเรียนรู้และการสร้างสรรค์งาน
- 2) ควรกำหนดกติกาในชั้นเรียนให้ผู้เรียนเคารพความคิดเห็นของผู้อื่นและแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์
- 3) ผู้สอนจะต้องสร้างความสัมพันธ์กับผู้เรียน ทั้งด้านปัญญา อารมณ์ และพฤติกรรม
- 4) ผู้สอนจะต้องให้ข้อมูลย้อนกลับและการเสริมแรงทางบวก

รายการ	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
5. การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม										
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม										
.....										
.....										
.....										

6. ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการประเมินผลการเรียนรู้

การประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งเป็นการประเมินออกเป็น 3 ประการ คือ

- 1) ประเมินพฤติกรรม การแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมในชั้นเรียน
- 2) ประเมินผลงาน เป็นการประเมินเนื้อหาและองค์ประกอบของผลงาน โดยตัวผู้เรียน เพื่อนร่วมชั้น และครูผู้สอน
- 3) ประเมินความสำเร็จ เป็นการประเมินในสิ่งที่ผู้เรียนทำได้ดี หรือที่ทำได้ถนัด

รายการ	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
6. การประเมินผลการเรียนรู้										
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม										
.....										
.....										
.....										

7. ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของปัจจัยสนับสนุน

7.1) ความเข้าใจที่มีต่อผู้เรียน แบ่งเป็น 3 ประการ คือ 1) ธรรมชาติของผู้เรียน (Nature) เป็นเรื่องของสภาพร่างกาย ระดับฮอร์โมน เป็นต้น 2) การอบรมเลี้ยงดู (Nurture) การดูแลและอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว 3) วุฒิภาวะ (Mature) การศึกษาเล่าเรียนเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพและพฤติกรรมด้านอารมณ์

7.2) ครูจะต้องเปิดกว้างให้ผู้เรียนสามารถสะท้อนคิด กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ให้ข้อมูลย้อนกลับและการเสริมแรงทางบวก และแยกคิเป็นรายบุคคลกับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ

7.3) โรงเรียนและหน่วยงานภาคส่วนต่าง ๆ สร้างระบบเฝ้าระวัง สร้างกลุ่มและเครือข่ายเด็กดี นักจิตวิทยา ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม

รายการ	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
7. ปัจจัยสนับสนุน										
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม										
.....										
.....										
.....										

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนากิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ศิลปะเพื่อ
ป้องกันการกลั่นแกล้งกันของนักเรียนระดับประถมศึกษา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ประวัติผู้วิจัย

ปทุมมา บำเพ็ญทาน (Patumma Bumpentan)

ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ศิลปศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2560

ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ศิลปศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2547

ครุศาสตรบัณฑิต (ศิลปศึกษา) เกียรตินิยมอันดับ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2543

อาจารย์ประจำ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ